

OBSAH

Předmluva	5
I. Činnost a učení	7
1. Formy činnosti	9
2. Pojem učení	12
3. Druhy učení	14
II. Otázky psychologické teorie učení	18
1. Starší teorie učení (asocianismus a pragmatismus)	18
2. Učení a podmíněné reflexy	21
3. Učení pokusem a omylem (behaviorismus)	25
4. Tvarová psychologie	32
5. Předpoklady k syntéze dosavadních teorií učení	37
6. Metody výzkumu učení	40
III. Proces a struktura učení	45
1. Struktura učení a procesy aferentní syntézy	45
2. Motivace a aktivace	53
a) O povaze aktivace a motivace	53
b) Primární a sekundární motivace	63
c) Otázky motivace a aktivace ve školní praxi	75
3. Uloha kontrolních procesů, hodnocení a zkoušky v učení	87
a) Kontrolní procesy v učení	89
b) Psychologie zkoušky a hodnocení žáka	98
4. Fáze učení a stupně vyučovacího procesu	104
5. Připravenost k učení	113
IV. Paměť, osvojování a zapomínání	122
1. Paměť a osvojování	122
2. Podmínky dlouhodobé paměti a trvalého osvojení	128
a) Aktivní postoj k učení	129
b) Struktura učiva a porozumění	137
c) Kontrola a sebekontrola	142
d) Aktivní opakování	147
3. Zapomínání	151
V. Motorické učení a regulace pohybů	155
1. Senzomotorické učení a motorické operace	156
a) Vývoj názorů na motorické učení	157
b) Motorické operace a jejich výcvik	161

2. Označování, anticipace a rozhodovací procesy v motorické činnosti	173
a) Procesy označování a anticipace	175
b) Procesy rozhodování v motorickém učení	187
3. Podmínky efektivního motorického učení	191
VI. Pojmové učení a rozumové operace	199
1. Symbolické procesy	201
2. Vývoj řeči u dítěte	206
3. Rozumové operace a vytváření pojmu	213
4. Vývoj a vytváření poznatkových soustav	234
VII. Učení řešením problému a heuristické postupy	240
1. K otázce heuristických metod při řešení problému	242
a) O povaze hypotéz a strategií	247
b) Řešení problémů a procesy rozhodování	254
2. Učit se řešit problémy	261
a) Jak navodit problémové učení	263
b) Proces řešení problému (transfer a restrukturace operací)	266
3. Učení a osvojování metod	272
VIII. Sociální učení a socializace dítěte	276
1. Učení monadické a sociální	278
2. Skupina a sociální normy	284
a) Tranzitní skupiny	287
b) Od tranzitní skupiny ke kolektivu	292
3. Otázky efektivnosti učení ve skupině	297
4. K problému socializace dítěte	302
IX. Individuální rozdíly v učení a diferenciace žáků	306
1. Individuální a vývojové vlastnosti žáků	308
a) Individuální rozdíly v učení	312
b) K diagnostice rozumového vývoje žáků	324
c) O zdrojích a povaze individuálních zvláštností	329
2. Otázky individuálního přístupu a diferenciace žáků	332
Literatura	341
Seznam vyobrazení	359
Resumé (česky, rusky, anglicky, německy)	362
Rejstřík jmenný	373
Rejstřík věcný	379